

Nyilatkozatok a Szegedi Szabadtéri Játékokról

Kállai Gyula:

A szabadtéri játékok színházi kultúránk fejlődésének méltó kifejezője

— Minden évben nagy örömmel látogatok Szegedre — mondotta Kállai Gyula —, hogy megtekintsem a szabadtéri játékok egy-egy előadását.

Minden előadás nagy élmény és meglepetés számomra.

Tavaly bolgár barátaimmal tekintettem meg a Bánk bánt Szegeden, és rendkívül nagy élményt jelentett ez az este, mind a magas színvonalú előadás, mind annak hatalmas tömegvonzása. Még fülemben csengenek bolgár barátaim elismerő szavai, ugyanúgy, mint a diplomáciai kar nagy elismerése az Aida mostani előadásáról, melyet az Indonéz Köztársaság nagykövetségének fogadásán tolmácsoltak.

— A Szegedi Szabadtéri Játékok intézménye szerintem rendkívül alkalmas arra, hogy az opera- és drámairodalom nagy alkotásait a maguk teljes monumentálisában állítsa a nézők elé.

A szabadtéri játékok azzal, hogy egy-egy este igen nagy tömegekhez szól, az opera- és drámairodalom klasszikus alkotásait a kulturális tömegmozgalom szerves részévé teszi. Ily módon színházi kultúránk egy-egy évi munkájának igazi összegezése és fejlődésének méltó kifejezője.

Szirmai István:

Központi kulturális szerveinknek messzemenő áldozatokat kell vállalniuk

— Szeged város párt- és tanácsi vezetői igen elégedettek lehetnek a szabadtéri játékok sikerével. Elismerés illeti őket, mert bátran kezdeményezték és erejüket nem kímélve felléptek mindenütt, hogy megkapják a megfelelő anyagi és erkölcsi segítséget. Az elmúlt évek tapasztalatai bizonyítják, hogy

Nemzeti kultúránknak ezt a részét nemzetközi színvonalra és rangra emelte. — A szabadtéri játékok már annyira összeforrtak Szeged nevével, hogy enélkül Szeged nem volna igazán Szeged.

— Kérem, hogy a Dél-Magyarország hasábjain fejezzék ki elismerésemet és köszönetemet a város vezetőinek, a Szegedi Nemzeti Színház vezetőinek és tagjainak, művészeknek, rendezőknek, díszletezőknek és műszaki alkalmazottaknak, akik évről évre óriási tömegeknek biztosítják ezt a nagy művészi élményt.

Orbán László:

Tovább kell növelnünk a szabadtéri játékok szerepét és jelentőségét

A ma esti nagyszabású és színvonalas előadásom meg erősödik az a meggyőződésem — mondotta Orbán László —, hogy a Szegedi Szabadtéri Játékok igen szépen fejlődnek és

bevallották a hozzájuk fűzött reményeket.

A Szegedi Szabadtéri Játékok a magyar kulturális életnek mindinkább kimagasló eseményeivé válnak, és most már megteremtődtek a lehetőségei annak, hogy még tovább növeljük szerepét, és jelentőségét, nemcsak hazai kulturális életünkben, hanem nemzetközi vonatkozásban is. Az a véleményem, hogy az elmúlt négy esztendő sikerei után meg kell vizsgálni a továbbfejlődés irányait, hogyan emelhetjük még tovább a játékok

színvonalát, tehetjük még sokszínűbbé, változatosabbá és még vonzóbbá. Szocialista kulturális fejlődésünk szempontjából még tovább kell hasznosítanunk a játékokat, s nemzetközileg is számottevő, jelentős kulturális eseménnyé kell avatnunk.

Minden lehetőség adott a továbbfejlesztésre.

Ehhez azonban szükségesnek tartom az eddigieknél is nagyobb támogatást az országos szervek részéről is, hiszen a Szegedi Szabadtéri Játékok ma már nem egyszerűen szegedi eseménynek számíthatnak. Minden jel azt mutatja, hogy a nagyszerű kezdeményezés túlnőtt a helyi kereteken, túlnőtt a város határain, s ennek megfelelően is kell kezelnünk.

a Szegedi Szabadtéri Játékok igen jelentős szerepet tölt be az ország kulturális életében,

és nemcsak idehaza van nagy sikere, hanem külföldön is. Nagy öröm számomra, hogy ebben a szívemhez nőtt városban ma is nagy nemzetközi forgalmat találtam. Ez arra mutat, hogy a Szegedi Szabadtéri Játékok

hívójelét már Európa sok országában ismerik. — A sikerek a város vezetőinek és népének, a Szegedi Nemzeti Színház és az ország művészeinek sikerei. A nagy érdeklődés, amely az ország határain túl is észlelhető, arra figyelmeztet, hogy

központi kulturális szerveinknek is további messzemenő áldozatokat kell vállalniuk

a Szegedi Szabadtéri Játékok fejlesztéséért. A szegedieknek a budapestiek segítségével a jövőben nagyon nagy gonddal kell összeállítaniuk a játékok programját, hogy még tovább fejlődjen, és a legmagasabb igényeket is kielégítse.

— Nagy öröm volna, ha a következő években már új, szabadtéri előadásra alkalmas dráma is szerepelne a játékok műsorán.

Talán a sok forró sikerű és feledhetetlen művészi élményt nyújtó este meghiheti íróinkat és művészeinket. A Szegedi Szabadtéri Játékok hívójele nekik is szól.

A Szovjetunióban fellőtték a Kozmosz-8. szputnyikot

Szombaton a Szovjetunióban fellőtték Föld körüli pályájára a Kozmosz-8. szputnyikot.

A mesterséges holdon tudományos készülékeket helyeztek el a kozmikus térség folytatódó tanulmányozására a TASZSZ által ez év március 16-án közzétett programnak megfelelően. E készülékek közül a szputnyikban rádiotelemetrikus és rádiótechnikai berendezések vannak a röppályák mérésére. Ezen kívül a szputnyikban »Majak« típusú rádióadó működik, amely a 20 00504 és 90 02268 megahertz hullámhosszon sugároz jelzéseket. Az előzetes adatok szerint a szputnyik Föld körüli keringési periódusa 92,93 perc, a keringési pályája hajlásszöge az egyenlítő síkjához képest 49 fok.

A Kozmosz-8. legnagyobb eltávolodása a Föld felületétől 604 kilométer, legkisebb pedig 256 kilométer.

A szputnyikról érkezett rádiotelemetrikus jelzések a mesterséges holdban elhelyezett minden készülék és berendezés normális működéséről tanúskodnak.

A koordinációs számítóközpontba telemetrikus értesítések és adatok érkeznek a »Majak« adóberendezés rádiójelzéseinek vételéről. (MTI)

Még több, mint ötven község kap áramot az idén

A második ötéves terv irányelvei szerint 1963-ban az ország valamennyi községébe bevezetik a villanyt. A villamosenergia ipar e terv megvalósítását ebben az évben több, mint 80 község villamosítását fejezi be. Az áramszolgáltató vállalatok munkája nyomán az első felében több, mint 30 községben gyulladt ki a villany-

fény, az év végéig pedig további, mintegy ötven községet kapcsolnak be az áramszolgáltatásba. Jövőre már csak körülbelül 30 község villamosítását kell végrehajtani. A villamosenergia ipar dolgozóinak felajánlása nyomán könnyen lehetséges, hogy lényegesen jobb eredményeket érnek el a tervezettnél a faluvillamosítás végrehajtásában.

Oklevél- és pénzjutalom a jól dolgozó tsz-eknek

A Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága értékelte a termelőszövetkezetek múlt évi munkáját és az okleveleket, valamint a pénzjutalmakat ma és holnap adják át a helyezést elért termelőszövetkezeteknek. Az értékelésnél különösen az egy szántóegységre jutó szövetkezeti jövedelmet, az egy dolgozóra jutó halmozatlan teljes termelési értéket, valamint a szövetkezeti jövedelemből a tiszta vagyon növelési százalékot vették figyelembe. Az értékelés alapján kis kategóriában (1200 szántóegység alatt) a gyálárii Komszomol Termelőszövetkezet 10 000 forint, közepes kategóriában (1200—2500 szántóegység) a mindszenti Tiszavirág Termelőszövetkezet 10 000, az ambrózfalvi Dimitrov Termelőszövetkezet 8000, az árpádalmi Árpád Termelőszövetkezet 7000, nagy kategóriában (2500 szántóegység felett) a makói Lenin Termelőszövetkezet 15 000, valamint a makói Úttörő Termelőszövetkezet 10 000 forint pénzjutalmat nyert.

A makói »Lenin« és a mindszenti Tiszavirág Termelőszövetkezet most kapja meg a Minisztertanács elismerő oklevélét is, mivel az előbbi az országos versenyben az ötödik, az utóbbi pedig a nyolcadik helyezést érte el.

Alkotmányunk ünnepén

Írta: dr. Antalffy György, a Szegedi Tudományegyetem rektora

Minden évben megemlékezünk 1949 augusztus óta a Magyar Népköztársaság alkotmányáról, arról az okmányról, mely a magyar népnek a hatalomért, a szocializmusért vívott harcának az eredménye.

Az alkotmány napja nemcsak az érvényben levő alaptörvényről való megemlékezés ideje, hanem egyben visszapiantás arra az időszakra is, amelyet a magyar nép folytatott az újkori történelem során a szabadságért, a nemzet függetlenségéért, s tegyük hozzá alkotmányáért is.

A magyar népnek ez a küzdelme a haladásért, az alkotmányért egybeesett a nemzet függetlenségéért vívott harcral. Népünk évszázadokig a Habsburgok börtönébe volt zárva s az alkotmányosságért vívott harca a nemzeti függetlenségért vívott küzdelem is volt. A Rákóczi vezette szabadságharc során már szerepelnek haladó alkotmányos törekvések, melyeknek célja az önálló magyar államiság, a nemzeti függetlenség megteremtése. Ez egyben magában hordta a feudális rend felszámolásának követelését is. Emlekezhetünk a magyar jakobinusokra is, akik a francia forradalom eszméinek a hatására a feudális önkény ellen léptek fel. Ismeretes, hogy alkotmányi elképzeléseikben, tervezeteikben már szerepelt a köztársasági államforma, a népképviselői intézménye, a nemzeti önállóság, a demokratikus szabadságjogok fogalma. Az 1848—49-es szabadságharc alatt valósult meg — ha rövid időre is — a jakobinusok elképzelései, hiszen a harcot megelőzően is, az alkotmányosságért szálltak síkra történelmünk olyan kiváló egyéniségei, mint Kossuth és Petőfi. A szabadságharc alatt alkotott alkotmánytörvények megvalósították a haladó polgári állam berendezkedését, amikor eljutnak a köztársasági, a népképviselői, a népképviselőnek felelős kormányig.

A kiegyezés utáni állami berendezkedésünk a kor polgári demokratikus alkotmányaitól is messze elmarad. Majd a történelem színpadán megjelenik egy új osztály, amelyet már nem elégít ki az a polgári alkotmány, mely ugyan haladás a feudális önkénnyel szemben, de továbbra is csak az elnyomás, a dolgozók kizsákmányolásának szolgálatában áll. Ez a »népképviselő« sok minden mellett, éppen választási rendszere miatt sem alkalmas a nép akaratának érvényesítésére, de hiányoznak a szabadságjogok anyagi előfeltételei a dolgozók számára. Nem is beszélve arról, hogy ha a munkásosztály harcát veszélyesnek tartják az uralkodó körök, ezeket a képviselői szerveket meg is szüntetik, korlátozzák, felrúgják a »saját maguk alkotta törvényességét«, s végső esetben mindig az önkény eszközeihez nyúlnak.

Jól látta már Petőfi Sándor is, hogy ez a szabadság még csak a kisebb-ség szabadsága lehet, a többséget, amely ezért harcolt, ebből kirekesztették. »Jogot a népek, az emberiség Nagy, szent nevében adjatok jogot, S a hon nevében, egyszersmind, amely Eldől, ha nem nyer új védozlopot. Az alkotmány rózsája a tiétek, Töviset a nép közé vetitek, Ide a rózsza néhány levélét, S vegyétek vissza a tövis felét.«

A munkások mindig is olyan alkotmányért küzdöttek, amely a dolgozók hatalmát rögzíti, ahol a népképviselőt a dolgozó lakosság egészének valódi, igazi képviselőjét jelenti.

A magyar munkásosztály 1919-ben kivívta a hatalmat és megalkotta alkotmányát, de a Tanácsköztársaságot a nemzetközi imperializmus ereje alkotmányával együtt megfojtotta. Történelmünk legesetebb korszakában, a Horthy korszakban megsemmisítették minden demokratikus szabadságjogot. A jogtalanságot, az alkotmánytalanságot, a nép elnyomásának leplezését szolgálta a népbütió »ezeréves« alkotmány hirdetése. Ez tette lehetővé a törvények önkényes magyarázatát, a régi földesúri érdekeket érvényesítő jogszabályok felhasználását.

Jogos büszkeséggel tekintünk vissza arra az útra, amelyet a felszabadulástól az alkotmányig és az alkotmánytól napjainkig megtettünk. Amikor 1945-ben a nemzetgyűlés közjogi és alkotmányjogi bizottsága az államhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta, egy polgári képviselő még arra is hivatkozott, hogy nincs szükség új alkotmány megállapítására, hanem legfeljebb »a meglevő alkotmány revízió alá vételéről lehet szó.« S büszkén emlékezünk arra, hogy a kommunista képviselők voltak azok, akik megállapították: Magyarországnak írott alkotmánya nem lévén, annak megalkotása lesz majd éppen az »új demokrácia« feladata. Némelyek erre vonatkozóan hangoztatták akkor, hogy ez »még eldöntetlen kérdés«.

Azóta eldőlt ez a kérdés is, annak ellenére, hogy voltak olyanok, akik azt állították még ebben az időszakban — »tudományos« kontönsben ugyan —, miszerint »...elville most királyság vagyunk és csupán ideiglenesen működik egy olyan államszervezet, amely köztársasági jellegű.« Az 1946. évi történeti jelentőségű első törvénycikk, mely a felszabadulástól az alkotmányig terjedő időszak egyik legfontosabb államjogi dokumentuma, deklarálta Magyarország köztársasági államformáját, bevezetőjében pedig első ízben iktatta törvénybe nálunk az állampolgári jogokat.

Az alkotmány hatályba lépése egész államéletünk, jogrendszerünk fejlődésében is határköt jelentett azzal, hogy új utat nyitott, új lehetőséget teremtett az élet minden vonatkozásában. És ha visszatekintünk az alkotmány óta eltelt időszakra, megállapíthatjuk, hogy nem az alkotmányban, nem is a törvényeinkben mutatkoztak a hibák, hanem éppen azok alkalmazásában vagy nem alkalmazásában, a törvényesség megsértésében. Jól látták ezt a restaurációs erők 1956-ban, amikor az alkotmány által megszabott alapintézményeink ellen intézték a támadást, amikor ismét előkerültek a történelmi lomtárból az ezeréves alkotmány, a jogfolytonosság jelszavai, amellyel tulajdonképpen a nép alkotmányát akarták félretenni, utat nyitni a régi állami és társadalmi rend visszaállításába.

Az alkotmány meghozatala óta társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális életünk hatalmas változásokon ment keresztül. Ezt úgy is megfogalmazhatjuk, hogy e változások eredményeképpen hazánkban még tovább erősödtek a népgazdaság minden ágában a szocialista termelési viszonyok. Ezzel együtt tovább erősödött és szélesebbé vált az államhatalom gyakorlásának tömegbázisa. E fejlődéssel együtt megnövekedett igények és szükségletek kielégítése, a termelőerők fejlődése nagymértékben differenciálódott irányító és szervező munkát követelt az államszervezet egészétől. Nyilvánvaló, hogy fejlődésünknek ez objektív adottságaiból folyó követelményei mellett új jogi szabályozást is követelnek a marxista-leninista elmélet legújabb eredményei. Ezek alapján nemcsak a kommunizmus általánosan kibontakozó építésének időszakával kapcsolatos államjogi kérdések megoldásának a lehetőségeit vizsgálják fel, hanem egyben közvetlen útmutatástul szolgálnak a mi államépítésünk számára is.

Világossá vált, hogy a népi demokratikus fejlődés menetében, a kommunizmushoz vezető úton, a gazdasági építőmunka eredményeivel összhangban napirendre került következő feladat az öszsnépi állam politikai feltételeinek megteremtése, amelynek abból kell kiindulnia, hogy mi ezt a proletárdiktatúra viszonyai között teljesítsük. Annak talaján megy végbe az a fejlődés, melynek eredményeként a népi öntevékenység erősödése alapján a jelenlegi állami mechanizmus fokozatosan az öszsnépi állam szervezeti formája lesz.

Tyilvánvaló az is, hogy minden további jogi szabályozástól függetlenül, fejlődésünk mai időszakában is jelen vannak éppen alkotmányunk alapján az állami és a társadalmi mechanizmusnak azok az elemei, amelyek fokozatos fejlődése útján jött létre a kommunista társadalom öngazgatása. Itt elsősorban arra gondolunk, amit az MSZMP VII. kongresszusa úgy határozott meg, hogy »Szocialista fejlődésünk jelenlegi szakaszában államunk fejlődésének fő jellemvonása: a szocialista demokrácia erősödése. Ez megkívánja az országgyűléstől a közszégi tanácsokig a néphatalmi szervek fokozottabb aktivitását és munkájuk színvonalának emelését, a tanácsok hatáskörének és tömegszervezeti szerepének további növelését, mindenekelőtt a szocializmus ügyét támogató dolgozó tömegek még tevékenyebb közreműködését a néphatalmi szervek munkájában, a gazdasági és kulturális ügyek intézésében.«

Ebből egyenesen következik, hogy még magasabb fokra kell emelni a tanácsi szervek demokratizmusát, de ugyanakkor szükség szerűen emelni kell a centralizmus elvének érvényesülését is. A hatáskörök pontos elhatárolásával lehetséges csak a tanácsok tömegkapcsolatainak fejlesztése. Ez pedig megköveteli a tanácsi mechanizmus tömegszervezeti formáinak és tevékenységi területük szabatos elhatárolását és a tanácsi mechanizmus különféle szerveihez való viszonyuk meghatározását.

A »társadalmasítás időszakában« nem látszik szükségesnek új szervezeti megoldások kiigazítása. Arról van szó, hogy a meglevő tömegszervezeti formákra építsük és erősítsük mindkét oldalt, az államhatalmi oldalt is, amely egyáltalán nem gyengülhet ezáltal. A tömegszervezeti formákon belül ne csak a tanácsokhoz, mint hatalmi szervekhez, hanem a végrehajtó bizottságokhoz, mint általános hatáskörű államigazgatási szervekhez és a szakigazgatási szervekhez is kapcsoljunk tömegszervezeti formákat.

Tanácsi szerveink tömegkapcsolatainak fejlődésében akadályként jelentkezett többek között, hogy nem tisztáztuk és nem határoltuk el a végrehajtó bizottság tömegszervező munkájának területét a tanácsi szervek egyéb tömegszervezeti formáitól. Ezt és állami életünk demokratizálásával kapcsolatos más feladatokat csakis a dolgozó nép egészére támaszkodva tudjuk megoldani, azzal a politikával, amelyet pártunk folytat a népi, nemzeti egység megszilárdítása érdekében.

Nemzetünknek a munkásosztály és pártunk vezetésével megszilárduló egysége és felemelkedése csak elismerést válthat ki minden hazáját és népét igazán szerető hazafiból, arra készíteti, hogy csatlakozzon és tevékenyen bekapcsolódjon az egész nemzetünk átfogó nagy munkájába, mely a szocializmus végleges győzelméért folyik, s amely úton mindig fontos határkövetek tekinthetünk az 1949. augusztus 20-án meghozott alaptörvényünket.